Orimattilan visio:

Sujuva ja yhteisöllinen arki turvallisessa ja vetovoimaisessa maaseutukaupungissa.

Tulevaisuuden Orimattila

Asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämisohjelma

9.2.2021

Tämä Orimattilan alue- ja osallisuustyöryhmän asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämisohjelma linjaa toimenpiteitä Orimattilan asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien vahvistamiseksi sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Käytännön toteutuksesta huolehtivat kaupungin toimialat.

Toimialat kirjaavat tehdyt toimenpiteet sekä niiden seuraukset, vaikutukset tai niistä saadut palautteet. Tehdyt toimenpiteet ja saavutetut tavoitteet esitellään alue- ja osallisuustyöryhmälle raportin muodossa vuoden 2021 päätyttyä.

Kehittämisohjelman tavoitteet

1. Osallistumisen ja vaikuttamisen vahvistaminen
2. Viestinnän ja vuorovaikutuksen lisääminen

Tavoite 1: Osallistumisen ja vaikuttamisen vahvistaminen

Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja kumppanuutta; aktivoidaan kaupunkilaiset mukaan vuorovaikutteiseen ja osallistuvaan päätöksentekoon, palveluiden suunnitteluun ja kunnan kehittämiseen. Aluejohtokunnille pyritään siirtämään riittävä toimivalta alueensa kehittämiseen ja palveluiden järjestämiseksi.

Toimenpiteet:

- Aluejohtokunnat
- Osallisuus- ja aluetyöryhmä
- Palaute- ja arviointijärjestelmän kehittäminen
- Luottamishenkilöiden asema ja kuntaorganisaatio uuden kuntalain mukaan
- Osallistamisen keinot
- Demokratiakasvatuksen kehittäminen
- Nuorisovaltuusto
- Vanhus- ja vammaisneuvosto
- Sotiemme veteraanien neuvottelukunta
- Terveyskeskuksen asiakasraati
- Lapsiperheiden asiakasraati
- Osallisuus- ja demokratiatyö osana kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä

1) Aluejohtokunnat

- Aluejohtokunnat antavat lausuntonsa aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja kaava-asioista, seuraavat kunnan palveluiden laatutason ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueellaan, tekevät esityksiä oman alueensa palveluiden toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi, edistävät alueensa viihtyisyyttä ja toimivat yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.
- Toteutetaan aluejohtokunnille kysely, jossa kartoitetaan tyytyväisyyttä ja toiveita ja etsitään jatkokehitysideoita.
- Idea: Päätöstiedotuksen kehittäminen siten, että myös aluejohtokuntien kokouksista ryhdytään uutisoimaan.

2) Osallisuus- ja aluetyöryhmä

- Osallisuus- ja aluetyöryhmän tavoitteena on edistää demokratiaa ja kuntalaisten osallisuutta.
- Työryhmä kokoaa ideoita ja keinoja osallisuuden ja vaikuttamisen sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen lisäämiseen ja edistää niiden kokeilemista ja toteuttamista.
- Idea: Hyvin sanottu -haasteeseen osallistumisen ehdottaminen kaupunginhallitukselle.

3) Palaute- ja arviointijärjestelmän kehittäminen

- Kaupunkilaisille tiedotetaan säännöllisesti palautteenantomahdollisuuksista.
- Palaute kuitataan sähköisesti vastaanotetuksi ja sen sisältämiin kysymyksiin vastataan kohtuullisessa ajassa.
- Palvelujen kehittämiseksi ja laadun seuraamiseksi jatketaan toimialakohtaisia kyselyjä eri kohderyhmille.
- Idea: Saadusta palautteesta tehdään koonti, joka jaetaan sekä viranhaltijoille että luottamushenkilöille. Saatu palaute otetaan huomioon palvelutoimintaa koskevassa päätöksenteossa.

4) Luottamushenkilöiden asema ja kuntaorganisaatio uuden kuntalain mukaan

- Kaupungin organisaatiota on uudistettu uuden kuntalain periaatteiden mukaisesti:

  ”Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

  Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.”
- Idea: Kaupungin kotisivuille luodaan kuntavaalien 2021 yhteydessä:
  - Valtuustoryhmien esittelyt
  - ”Haluan vaikuttaa” -osio.
  - Kuntalaisaloitteen malli ja menettelytapa.
  - Kuvataan reitti asiansa saamiseksi käsittelyyn.

5) Osallistamisen keinot

- Kohderyhmäfoorumit ovat kasvokkaisia kohtaamisia, organisaation jalkautumista kuntalaisten pariin. Järjestetään teemakohtaisia kohderyhmäfoorumeita, esim. kaava-asiat, asioiden valmistelu.
- Pidetään huolta ikäihmisten ja erityisryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.
- Idea: aamukahvit päättäjien kanssa.
- Idea: ”Puheenjohtajan päivä” -> matalan kynnyksen keskustelua.

6) Demokratiakasvatuksen kehittäminen

- Pyritään ottamaan huomioon demokratiakasvatus Orimattilan opetussuunnitelmassa (voimassa 2016 OPS).
- Yhteistyössä koulujen kanssa vahvistetaan lasten ja nuorten demokratiakasvatusta.
- Idea: Päättäjät jalkautuvat kouluille.
- Idea: Linkit yrittäjyyskasvatukseen.
- Idea: Kaupungin oma itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto.
- Idea: Esittelyvideo kaupungin toiminnasta.

7) Nuorisovaltuusto

- Kunnan päätöksenteossa taataan riittävät mahdollisuudet nuorten ja päättäjien vuorovaikutukselle.
- Nuorisovaltuustolle järjestetään riittävät toimintamahdollisuudet.
- Toiminnasta tiedotetaan säännöllisesti kaupungin päättäjille ja muille tahoille.
- Nuorisovaltuuston edustaja on kutsuttu osallistumaan Alue- ja osallisuustyöryhmän kokouksiin.
- Idea: Kuudesluokkalaisille järjestetään tietoisku kunnasta ja nuorisovaltuustosta.

8) Vanhus- ja vammaisneuvosto

- Vanhus- ja vammaisneuvoston tehtävänä on edistää ja seurata ikäihmisten, vammaisten ja toimintakyvyltään rajoittuneiden henkilöiden arjen sujuvuuteen liittyviä tarpeita Orimattilan alueella.
- Neuvosto edistää ikäihmisten ja vammaisten vaikuttamismahdollisuuksia kunnalliseen päätöksentekoon sekä tekee aloitteita ja antaa lausuntoja eri viranomaisille ja ottaa kantaa ajankohtaisiin ikääntyneiden- ja vammaisten henkilöiden asioihin.

9) Sotiemme veteraanien neuvottelukunta

- Orimattilan veteraaniasiain neuvosto ottaa kantaa ja antaa lausuntoja ikääntyneiden, sotaveteraanien ja invalidien elämään liittyvissä asioissa ja edistää sotaveteraanien ja -invalidien toimintakyvyn tukemista ja osallisuutta.
- Järjestää liikuntaryhmiä, vesijumppaa ja perinteisen joululounaan.

10) Terveyskeskuksen palveluiden asiakasraati

- Asiakasraadin tarkoituksena on saada asiakkaiden mielipiteet ja kokemukset toiminnan kehittämisen ja suunnittelutyön pohjaksi.

11) Lapsiperhepalveluiden asiakasraati

- Asiakasraadin tarkoituksena on saada asiakkaiden mielipiteet ja kokemukset toiminnan kehittämisen ja suunnittelutyön pohjaksi. Asiakasraati toimii osana perhekeskuksen toimijaverkostoa.

12) Osallisuus- ja demokratiatyö osana kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä

- Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on kaupungin lakisääteinen velvoite. Vahvan luottamuksen ja vuorovaikutuksen yhteisöt menestyvät ja tuovat parempaa hyvinvointia asukkailleen. Osallisuuden tunteella on suora kytkös kokemukseen hyvinvoinnista.
- Asukkaille tiedotetaan vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksista hyvinvoinnin edistämiseen.
- Asukkaita osallistetaan laajan hyvinvointisuunnitelman työstämiseen.
- Järjestetään yhdistysilta kaksi kertaa vuodessa.

Tavoite 2: Viestinnän ja vuorovaikutuksen lisääminen

”Kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.”

Kuntalaki 29 §, viestintä

Toimenpiteet

- Kaupungin markkinointi- ja viestintäsuunnitelma
- Orimattilan kotisivujen jatkuva uudistaminen
- Sosiaalisen median hyödyntäminen
- Muita keinoja

1) **Kaupungin markkinointi- ja viestintäsuunnitelma**

- Orimattilan kaupungin oma, julkinen viestintäohje, jonka periaatteet on johdettu kaupungin strategiasta.
- Luotu ja lanseerattu Orimattila-brändi.
- Markkinointiviestinnän toimenpiteiden suunnitelma laaditaan vuosittain.

2) **Orimattilan kotisivujen jatkuva uudistaminen**

- Kaupungin tiedottamisen pääväylä on orimattila.fi-sivusto.
- Sivuston ylläpitämisen lähtökohtana on kaupunkilaisten tiedonsaannin ja osallistumisen parantaminen.
- Sivustoa tulee kehittää jatkuvasti niin, että kaupunki voisi toimia aiempaa viestivämmin, osallistavammin ja vuorovaikutteisemmin.
- Sivusto on tehty saavutettavuusvaatimusten mukaiset.
- Etusivua uudistettu nosteiden helpottamiseksi ja palautteen saamiseksi.
- Sivustolle avattu chat-palvelu vuorovaikutuksen helpottamiseksi.
- Idea: UKK/FAQ-osio.

3) **Sosiaalisen median hyödyntäminen**

- Nostetaan sosiaalista mediaa kuntaorganisaation ja kuntalaisten vuorovaikutuksen sähköiseksi väyläksi.
- Valtuuston kokousten striimaus.
- Idea: Video- ja livelähtyksiä tulisi suosia entistä enemmän.
- Idea: Kaupunkilaisten osallistaminen sisällöntuotantoon, esim. Instagram- tai VisitOrimattila-kuvagalleriat erilaisten kampanjoiden yhteydessä.

4) **Muita viestinnän keinoja**

- Idea: Kaupungin henkilöstöä tulee kouluttaa osallistamiseen. Tätä varten haetaan kokemuksia ja hyviä käytäntöjä muista kunnista.
- Idea: Hallinnon kieltä tulee kehittää, jotta asiat voidaan esittää esityslistoissa ja pöytäkirjoissa ymmärrettävästi.
- Idea: Tiedotteet tulee laatia kohderyhmän niin edellyttäessä selkokielisinä.
- Idea: Viestintäkyselyn osana tulee selvittää, miten kaupunkilaiset haluaisivat osallistua.
- Idea: Kaupungintalon nykyisestä aulasta tulee kehittää yhä paremmin palveleva infokeskus.

Osallistumista ja vaikuttamista vahvistavat tapahtumat 2021

- Eri toimialojen kyselyt, kuulemis- ja yleisötilaisuudet.
- Ilmiöpöytä lapsiperheköyhyydestä Orimattilassa tammikukussa 2021 (virtuaalitapahtuma)
- Yhdistysillat maalis- ja lokakuussa.
- Laajan hyvinvointisuunnitelman työstämiseen liittyvät tilaisuudet keväällä 2021 (koronatilanteen salliessa).
- Kuntavaalit 2021 ja vaaliviestintä, mm. valmistautuminen, linkki ESS:n vaalikeskusteluihin, kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien lyhyt briiffivideo tulevalla vaalikaudella tehtävistä päätöksistä.
- Demokratiapäivä.